

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

МУЗЫЧКО
Алина Константиновна

СОСУЩИЕ ЧЛЕНИСТОНОГИЕ-ФИТОФАГИ – ВРЕДИТЕЛИ
ДЕКОРАТИВНЫХ НАСАЖДЕНИЙ СКВЕРОВ И ПАРКОВ
Г. МИНСКА

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент Ф.В. Сауткин

Минск, 2023

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 79 с., 15 рис., 2 табл., 51 литературный источник, 1 приложение.

СОСУЩИЕ ЧЛЕНИСТОНОГИЕ-ФИТОФАГИ – ВРЕДИТЕЛИ ДЕКОРАТИВНЫХ НАСАЖДЕНИЙ СКВЕРОВ И ПАРКОВ Г. МИНСКА

Объект исследования: сосущие членистоногие-фитофаги – вредители.

Цель: установление таксономического состава и выявление показателей встречаемости и вредоносности, а также аспектов хозяйственной значимости в качестве вредителей сосущих членистоногих-фитофагов, развивающихся на декоративных древесных растениях в условиях рекреационных зон (парков и скверов) г. Минска.

Методы исследования: визуальный осмотр, ручной сбор материала, гербаризация поврежденных частей растений, визуальная оценка показателей заселенности и поврежденности, определение таксономической принадлежности фитофагов, фотофиксация и сканирование листовых пластинок.

По результатам исследований на протяжении полевых сезонов 2021–2022 гг. в условиях декоративных зелёных насаждений парков и скверов г. Минска был выявлен по меньшей мере 31 вид сосущих членистоногих-фитофагов вредителей декоративных древесных растений. Установлено, что в аспекте таксономической структуры комплекса сосущих членистоногих-фитофагов – вредителей модельной группы растений наибольший вклад вносят представители двух отрядов – полужесткорылых насекомых (Insecta: Hemiptera) и простигматных клещей (Acari: Prostigmata), на долю которых приходится по 45,16% (что эквивалентно 14 видам). В отряд простигматных клещей (Acari: Prostigmata) наибольший вклад вносит семейство четырехногих галловых клещей (Eriophyidae): 92,86%. Из отряда полужесткорылых насекомых (Insecta: Hemiptera) преобладающим является семейство Настоящие тли (Aphididae), составляющее 64,29%.

К группе видов с наибольшими показателями встречаемости в условиях зелёных насаждений парков и скверов г. Минска относится 1 вид – липовый галловый клещ (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)). Группа видов с высокими показателями вредоносности представлена 4 видами: ольховый жилковый галловый клещ (*Eriophyes inangulis* (Nalepa, 1919)), гладкий липовый войлочный клещ (*Eriophyes leiosoma* (Nalepa, 1892)), ольховый клещ (*Acalitus brevitarsus* (Fockeu, 1890)), липовая тля (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1758)).

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 79 с., 15 мал., 2 табл., 51 літаратурная крыніца, 1 дадатак.

СМАКТАЛЬНЫЯ ЧЛЕНІСТАНОГІЯ-ФІТАФАГІ – ШКОДНІКІ ДЭКАРАТЫЎНЫХ НАСАДЖЭННЯЎ СКВЕРАЎ І ПАРКАЎ Г. МІНСКА

Аб'ект даследавання: смактальныя членістаногія-фітафагі – шкоднікі.

Мэта: устанаўленне таксанамічнага складу і выяўленне паказчыкаў сустрэкаемасці і шкоднаснасці, а таксама аспектаў гаспадарчай значнасці ў якасці шкоднікаў смактальных членістаногіх-фітафагаў, якія развіваюцца на дэкаратыўных драўняных раслінах ва ўмовах рэкрэацыйных зон (паркаў і сквераў) г.Мінска.

Метады даследавання: візуальны агляд, ручны збор матэрыялу, гербаризацыя пашкоджаных частак раслін, візуальная ацэнка паказчыкаў заселенасці і пашкоджанасці, вызначэнне таксанамічнай прыналежнасці фітафагаў, фотафіксацыя і сканаванне ліставых пласцінак.

Па выніках даследаванняў на працягу палявых сезонаў 2021-2022 гг. ва ўмовах дэкаратыўных зялёных насаджэнняў паркаў і сквераў г. Мінска быў выяўлены па меншай меры 31 від смактальных членістаногіх-фітафагаў шкоднікаў дэкаратыўных драўняных раслін. Устаноўлена, што ў аспекце таксанамічнай структуры комплексу смактальных членістаногіх-фітафагаў – шкоднікаў мадэльнай групы раслін найбольшы ўклад уносяць прадстаўнікі двух атрадаў – паўцвёрдых насякомых (Insecta: Hemiptera) і прасцігматных кляшчоў (Acari: Prostigmata), на долю якіх прыпадае па 45,16% (што эквівалентна 14 відам). У атрад прасцігматных кляшчоў (Acari: Prostigmata) найбольшы ўклад ўносяць сямейства чатырохногіх галавых кляшчоў (Eriophyidae): 92,86%. З атрада паўцвёрдых насякомых (Insecta: Hemiptera) пераважным з'яўляецца сямейства сапраўдных тлі (Aphididae), якое складае 64,29%.

Да групы відаў з найбольшымі паказчыкамі сустрэкаемасці ва ўмовах зялёных насаджэнняў паркаў і сквераў г. Мінска ставіцца 1 від – ліпавы галавы клешч (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)). Група відаў з высокімі паказчыкамі шкоднаснасці прадстаўлена 4 відамі: альховы жылкавы галавы клешч (*Eriophyes inangulis* (Nalepa, 1919)), гладкі ліпавы лямцавы клешч (*Eriophyes leiosoma* (Nalepa, 1892)), альховы клешч (*Acalitus brevitarsus* (Fockeu, 1890)), ліпавая тля (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1758)).

ABSTRACT

Graduate work with 79 p., 15 fig., 2 tab., 51 literary sources, 1 attachment.

SUCKY ARCHROPODS-PHYTOPHAGES – PESTS OF DECORATIVE PLANTS OF SQUARE AND PARKS IN MINSK

The aim of study: sucking phytophagous arthropods – pests.

Objective: to establish the taxonomic composition and to identify indicators of occurrence and harmfulness, as well as aspects of economic importance as pests of sucking phytophagous arthropods that develop on ornamental woody plants in recreational areas (parks and squares) of Minsk.

Research methods: visual inspection, manual collection of material, herbarization of damaged parts of plants, visual assessment of population and damage indicators, determination of the taxonomic affiliation of phytophages, photo fixation and scanning of leaf blades.

Based on the results of research during the 2021-2022 field seasons. At least 31 species of sucking phytophagous arthropods pests of ornamental woody plants were identified in the conditions of decorative green plantings of parks and squares in Minsk. It has been established that in the aspect of the taxonomic structure of the complex of sucking arthropod-phytophages – pests of the model group of plants, the greatest contribution is made by representatives of two orders - semi-rigid insects (Insecta: Hemiptera) and prostigmata mites (Acari: Prostigmata), which account for 45.16% each (which is equivalent to 14 species). The family of four – legged gall mites (Eriophyidae) makes the largest contribution to the order of prostigmata mites (Acari: Prostigmata): 92.86%. Of the order of semi – rigid insects (Insecta: Hemiptera), the family True aphids (Aphididae) is predominant, accounting for 64.29%.

The group of species with the highest rates of occurrence in the conditions of green spaces in parks and squares of Minsk includes 1 species – lime gall mite (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)). The group of species with high levels of harmfulness is represented by 4 species: alder vein gall mite (*Eriophyes inangulis* (Nalepa, 1919)), smooth linden felt mite (*Eriophyes leiosoma* (Nalepa, 1892)), alder mite (*Acalitus brevitarsus* (Fockeu, 1890)), lime aphid (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1758)).